

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula II. Propter quod unumquodque tale est, illud magis tale est

urn:nbn:de:bsz:31-102400

patet, in ejus potestate est. Unde cum Aristoteles
et s6. L. II. de gen. & corr. dixisset, Solem accessu ge-
 nerare, abscessu corrumpere, subjungit non hoc:
*eadem est causa contrariorum; sed illud, contrari-
 orum contraria sunt cause.* Quod si gubernator
 nõ esset causa presentie suæ; per hoc, quod essen-
 tia salutis absentia infortunii causa est, non asse-
 rendũ esset, contrariorum eandem, sed contrarias
 causas esse, cum presentia & absentia contraria
 sint, sicut conservatio navis & submersio. Vide
 plurã apud Suarezium, *l. cit.*

X. Ex quã doctrinã quoque patet, quid respon-
 dendum sit ad illud, quod supra §. III. de forma
 adductum fuit. Non valet consequentia, ab illã
 argumentatione Philosophi de gubernatore, ad
 illam de formã. Manifesta est ratio diversitatis,
 cum, quod presentia luminis luminosi, absentia
 tenebrosi causa formalis est, potiùs contrarium,
 contrarii. & non idem contrarii causa formalis
 dicendum sit, quod absentia & presentia luminis
 contraria sint, nec forma ipsa sit causa suæ pres-
 entie & absentie, sicut gubernator est.

REGULA II.

*Propter quod unumquodque tale est,
 illud magis tale est.*

I. Celeberrimam hanc omnium sermone pro-
 positionem ad doctrinam causarum spectare, &

& de c
 patet p
 pta est.

Prop

g

Atq

n

E. p

Consta

dunt,

conclu

deoque

missas.

se caus

Verba

εκατον

εκατον

και πη

λων, ο

II.

Aristot

τι των

κατων

το αιτι

το τοις

quodq

id, qu

ignis ca

loris in

& de causa de loqui, propter quam aliquid est, patet primo ex ipso t. 15. lib. 1. Post. ex quo desumpta est. Ibi enim Philosophus ita argumentatur

Propter quod unumquodque tale est, illud magis tale est.

Atqui conclusioni fidē habemus propter præmissas.

E. præmissis magis fidem habemus.

Constat autem ex iis, quæ textum illum præcedunt, præmissas in demonstratione esse causas conclusionis, & considerari ibi ut ejus causas, adeoque conclusioni nos assentiri propter præmissas, nihil aliud significare, quàm præmissas esse causas, cur conclusioni assensum præbeamus. Verba Aristotelis hæc sunt: *Αει γδ δι' ο' υπαρχει εκασον, εκεινο μαλλον υπαρχει, οιον δι' ο' Φιλ'μου, εκεινο μαλλον Φιλον. ωσε ειπερ ισμεν δια τα πτωτα και πιστευομεν, και κεινα σμεν τε και πιστευομεν μαλλον, οπ δι εκεινα και τα υστερον.*

II. Præterea evidentissimum id est ex verbis Aristotelis II. *Μεταφ. τ. 4. εκασον η' μαλιστα αυτων των αλλων, και δ' η και τοις αλλοις υπαρχει το συνηνημον, οιον το πυρ θερμότερον, και γδ τοις αλλοις το αιτιον τ' ατο της θερμότητ'.* ωσε και αληθεστατον το τοις ετεροις αιτιον ε' αληθεσον ειναι. Unumquodque est maxime, secundum quod aliis inest id, quod est, ejusdem nominis & rationis, sicut ignis calidissimus est propterea, quod est causa caloris in aliis. Quare & illud est verissimum, quod

posterioribus est causa, ut sint vera. Hic axioma primis verbis propositum ejusdem sensus esse cum illò nostro, quod ex *textu 15. L. I. Post.* adduximus, & de quò modò agimus. Interpretes, aliq; Viri eruditissimi fatentur. Sicut nec id, quod de verò inde infert Aristoteles, valdè ab simile ei est discursui, quem *in cit. t. 15. L. I. Post.* nobis reliquit. Est igitur sententia nostræ Regulæ: *Quod est causa, propter quam aliquid alicui competit, illi id magis competit.*

III. Est, qui Regulam istam restringit ad solam causam finalem propterea, quod *non propter solam causam finalem significet.* Sed rationem hanc nullam esse, vel ex *solò t. 7. L. I. Post.* palàm est. Ibi enim cum doceat Philosophus, scire esse cognoscere causam propter quam, non solum finem denotari, cum scientia non solum fiat per causam finalem, iis etiam notum est, qui vix primis labris doctrinam demonstrationis gustarunt. Et quis nescit, præpositionem *dicà propter*, ad omnia causarum genera porrigi *t. 68. Lib. II. Phys.?*

IV. In eadem sententià est Mendoza *disp. Log. XI. f. III. §. 19.* Nam *in efficiente, inquit, est falsum. Homo enim est creatura propter Deum. E. & Deus magis est creatura: Item in causâ formali est falsum, ut: homo est propter animam. E. ipsa anima magis erit homo: Item in materiâ est falsum, ut: cathedra est propter lignum. E. li-*
gnum

gnum
Est enim
tur prop

V. J
contrar
causâ e
allere.
quatur

E. sanj

VI.

stoteli,

usurpav

magis s

hanc pr

nis poti

ii etiam

Regulat

strat ex

inde cor

da. At

sed effie

VII.

mati, e

mamus

gis ama

reâ, qu

c. V. de

norem.

colloce

gnum est magis cathedra. In solâ finali est verum. Est enim hæc bona consequentia: Medicina amatur propter salutem. E. salus magis amatur.

V. Javellus *Comp. Log. tract. XI. c. II.* planè contrariam fovet sententiam, & statuit, in solâ causâ efficiente locum invenire. Nam in finali fallere, inde probari posse putat, quod non sequatur: homo de ambulat propter sanitatem. E. E. sanitas magis deambulat.

VI. Verùm utraque sententia adversatur Aristoteli, ut qui eam in utrôque causarum genere usurpaverit. Probavit per eam, præmissas nos magis scire, quàm conclusionem, quod sciamus hanc propter illas. Præmissas autem conclusionis potiùs efficientem, quàm finalem causam esse, ii etiam nòrunt, qui nondum ære lavantur. Et Regulam illam ex *II. Met. t. 4.* propositam illustrat exemplò ignis, eumque calidissimum esse, inde constare ait, quod causa sit, cur alia sint calida. At ignis causa caloris in aliis est, non finalis, sed efficiens.

VII. Idem Aristoteles ut lucem adderet axiomati, eo proposito subjunxit, propter quod amamus, illud magis amari, sicut filium nos magis amare constat, quàm præceptorem, propterea, quòd hunc propter illum amamus. *L. I. Eth. c. V.* demonstrat, summum bonum non esse honorem, in quo οἱ χαίροντες καὶ πρᾶξι καὶ ipsum collocent, propterea, quòd honorem expetant.

propter opinionem virtutis, ut nimirum ex honore, quò afficiuntur à prudentibus & notis, homines colligant, ipsos virtute esse præditos; magis igitur eos virtutis opinionem expetere, & per consequens virtutem pro re præstantiori habere. Quam collectionem, quæ & ipsa nostrâ nititur. Regulâ, unâ cum præcedente ad causam finale pertinere, nemo non videt. Similis argumentatio occurrit *I Eth.c.I.*

IX. Manifestum, autem est ex dictis §. IV. & V. ut & hoc, quod non sequitur: *homo est ebrius propter vinum. E. vinum magis est ebrius, & similibus exemplis, non ita nudè & simpliciter Regulam esse intelligendam, sed certâ opus esse explicatione.*

IX. Plerique in hoc consentiunt, necesse esse, ut prædicatum, quod alicui propter aliud inesse dicitur, etiâ illi propter quod inesse dicitur, inest. Ita sanè expressè Philoponus: *Φαμὲν ἄν, ἰνquiries ὁπαιλοῦμαι τὴν ἀπορία, ἐπὶ ὅταν δύο δυοὶ τὸ αὐτὸ ὑπάρχει, ὑπάρχει ἢ τῷ ἐπέσω τέτοιον τὸ αὐτὸ διὰ τὸ λοιπὸν, ποῦ ἂν δὴ πῶς πρὸς τὸ ἐπιπέσω καὶ μᾶλλον ἐκείνῳ τὸ ὑπάρχει.* Eodem modo rem exponit Themistius.

X. Ubi cavendum, ne prædicatum, quod causa inest, per accidens ipsi competat ratione effectus, ut si quis dicat, parietem esse album propter tinctorem, non rectè inde colliget, tinctorem magis esse album, quamvis fortassis tinctor, quo

quoque
ctore in
per acci
nim Act

XI. proffit:
reflectat
quoque
aut alia

valida si
pter Sol
mus pro
mus. L
li inest; d
petit. I
ti reflexi

quia Sol
nitatem
Contra

vinum, e
non con
non est e
mo est e
tè falsum

XII. in §. IX
scilicet
reat vel
Optima

quo

quoque albus sit; propterea, quod albedo in tintore nihil confert ad dealbationem. sed plane per accidens ad illum effectum se habet. Alias enim Æthiops non æquè dealbare posset.

XI. Cajetanus *in cit. t. 15. L. 1. Post.* hæc ita expressit: Necesse nimirum esse ut nomen effectus reflectatur super causam, h. e. ut effectus causæ quoque adjungatur mediante conjunctione *quia*, aut alia causali, loco præpositionis *propter*. Hinc validæ sunt hæc argumentationes: Luna lucet propter Solem. E. Sol magis lucet. Medicinam amamus propter sanitatem. E. sanitatem magis amamus. Lucere enim non Lunæ tantum, sed & Soli inest; & amari tum Medicinæ, tum sanitati competit. In antecedente verò utriusque argumenti reflexio Cajetani hoc modo fit: Luna lucet, quia Sol lucet; Medicinam amamus, quia sanitatem amamus, quæ quidem verissima sunt. Contrà elumbe est hoc: Homo est ebrius propter vinum, ergò vinum est magis ebrium quia ebrius esse non competit utriq; extremorum. Vinum enim non est ebrium; & si fiat reflexio hoc modo: Homo est ebrius, quia vinum est ebrium, tunc aperte falsum est.

XII. Ubi id quoque notandum, verbum *in esse* in §. IX. non ita strictè esse accipiendum, quasi scilicet necesse sit, ut prædicatum utriusque inhaereat vel insit, sicut calor igni, aut frigus aquæ. Optima enim est illatio: Medicina diligitur propter

ptez

pter sanitatem; ergò sanitas magis diligitur; cum nihilominus dilectio neque sanitati, neque medicamento, sed homini ea diligenti, reverà insit. Sufficit prædicatum utrique tribui, etsi illud fiat per denominationem extrinsecam.

XIII. Quidam occupati in hoc Syllogismo. Propter quod unumquodque tale est, illud magis tale est,

Atqui rex habet suam potestatem propter proceres, in regno scilicet electitio.

Proceres ergò magis & majorem potestatem habent.

Dicunt Regulam procedere in causis naturalibus, non in voluntariis, & idcirco mirum non esse, istam argumentationem fallere, cum proceres sint auctores potestatis regie, tanquam causa voluntaria.

XIV. Verum non opus est istam distinctionem & limitationum multiplicatione. Expedita est responsio ex iis, quæ §. IX. & XI. diximus. Nempe proceres summam potestatem, postquam eam in Regem contulerunt, amplius non habent. Id igitur, in quo Rex & Proceres comparantur, his non competit, quando illi inest, Et qui reduplicatione adhibita dicit, Regem habere summam potestatem, quia proceres habeant, falsum dicit. Eodem morbo laborant omnia alia argumenta, quibus illi, Regulam in voluntariis causis non valere probare conantur.

XV. Hinc etiam sumitur responsio ad argumentum.

menta M
objectum
venit utri
reflexio i
datur fal
nec anim
lare, neq
cit; hom
Petrus e
deambul
ebrius, q
mè reced
concedit
vel quia
causa, pr

XVI.

gula sen
hactenus
filius est
diligit m
det prop
gis hom
pter Deu
videt qu

XVII.

proponi
debere r
Alberti
bricensi

menta Mendozæ & Javelli, & id, quod s. IIX. objectum fuit. In illis enim prædicatum non convenit utrique, siquidem non convenit causæ & si reflexio illa Cajetani instituatur, antecedens redditur falsum. Neque enim Deo esse creaturam, nec animæ hominem esse, neque sanitati deambulare, neque vino ebrium esse, competit. Et, qui dicit; homo est creatura, quia Deus est creatura; Petrus est homo, quia anima est homo; homo deambulat, quia sanitas deambulat; homo est ebrius, quia vinum est ebrium; à verò longissimè recedit. Quantum ad illud de cathedra, non conceditur, hoc esse cathedram propter lignum, vel quia lignum sit cathedra, cum lignum non sit causa, propter quam aliquid cathedra est.

XVI. Verùm neque dum satis explicatus Regulæ sensus esse videtur. Observatis enim iis, quæ hæcenus attulimus, adhuc dantur instantiæ. Nam filius est homo propter patrem, & hic homo non diligit mundum propter Deum: Item homo videt propter oculum; nec tamen pater est magis homo, nec ille, qui mundum non diligit propter Deum, magis non diligit, nec oculus magis videt quàm homo,

XVII. Propter hæc & alia alii aliàs insuper, proponunt cautelas, quarum I. est, prædicatum debere recipere magis & minus: quæ limitatio est Alberti, Tatareti, Zimaræ, Zabarellæ, Conimbricensium, & multorum aliorum, & hanc ob

CAU

causam illam argumentationem : *Filius est homo propter patrem, ergo pater magis est homo, delirare dicunt.* Homo enim, tanquam substantia, non recipit magis & minus. II. Non valere regulam in effectibus privativis: quam Toletus dicit esse Lovaniensium; & hanc ob causam non esse sanam illam collectionem : *Ille non diligit mundum propter Deum. Ergo Deum magis non diligit.* III. Debere esse diversa prædicata in utroque extremo comparationis, & propterea non valere; *Homo videt propter oculos. Ergo oculus magis videt.*

XIIX. Verùm enim verò hæc paulò accuratius examinanda sunt. Agemus prius de secundâ conditione, quod in eâ res præ reliquis plana videatur. Dico igitur, eâ nihil opus esse. Hæc certè argumentatio est optima: Non faveo huic homini propter scelera. E. sceleribus magis non faveo. Ubi tamen aequè est effectus privativus, ut cum Toletò loquar, atque cum dico: Non amo mundum propter Deum. Deum magis non amo. Cur autem in hoc exemplo non procedat, & sit consequens falsum antecedente verò, res clara est, ex antea dictis, quia scilicet, si reflexio adhibeatur, antecedens quoque negandum est. Si enim dicas de eò, qui mundum non diligit propter Deum, hic mundum non diligit, quia Deum non diligit, falsum dicis. Ille enim idèd potius non diligit mundum, quia Deum diligit. Hic igitur verò non diligi non competit utrique extremorum, quando quidem competit, sed non Deo. XIX

XIX. C
producen
in eâ re. a
cepror' m
doctum e
liud requ
& consec
que, ean

XX.
unt, quo
sione, ita
gis esse est
vit accip
requiri,
At isti r
nullò de
ferat cor
cut ex s.
ptorem e
discipulo
urgent,
ut aliud
agunt, n
gumenta
ergo par
scipulus
est doct
jare doct

XXI.

XIX. Contra primam conditionem disputant, producendo hoc exemplum: *Discipulus est doctus in eâ re, quia Præceptor est doctus in eâ re.* E. Præceptor magis est doctus seu doctior in eâ re. Hic licet doctum esse recipiat magis & minus, & nullum aliud requisitum desit, antecedens potest esse verum, & consequens falsum. Potest enim fieri, ut uterque eandem rem æquè sit doctus.

XX. Hi igitur duplicem Regulæ sensum faciunt, quorum unò *magis* intelligitur de intentione, ita ut *magis esse* sit *intensius esse*; altero *magis esse* est *majori jure esse*. In priori sensu consuevit accipi, quando asseritur, ad veritatem Regulæ requiri, ut prædicatum recipiat magis & minus. At isti rejectio hâc sensu, propterea, quod in eo, nullò deficiente aliò requisitò, argumentatio inferat consequens falsum ex vero antecedente, sicut ex *s. præc.* patet, cum non necesse sit, Præceptorem esse intensius doctum, licet propter ipsam discipulus doctus sit, posteriorem acceptant & urgent, ita ut sensus Regulæ sit: *Quod est causa ut aliud sit, id majori jure est.* Hoc modo jam agunt, nihil falsi inferre, sed legitimas esse has argumentationes: Filius est homo propter patrem; ergo pater magis, i. e. majori jure est homo. Discipulus est doctus in eâ re, quia Præceptor in eâ est doctus. E. Præceptor est magis, i. e. majori jure doctus.

XXI. Sed neque hæc sententia ab omni ictu
cuta

ruta est. Offert enim se hujusmodi instantia: Hic homo amat vetulam uxorem propter nummos. Ergone majori jure nummos amat? Apostoli odio fuerunt habiti propter Evangelium. Sed fuitne Evangelium majori jure odio habitum?

XXII. Alii viri eruditissimi, cum & ipsi statuant, propter instantiam §. XIX. allatam, Regulam non posse intelligi Metaphysicè, sicut ipsis loqui libet, de majori formæ intensione, dicunt, Topicè esse accipiendam, de majori probabilitate. Bonas igitur has sequelas esse: Discipulus est doctus propter Præceptorem. E. magis probabile est, Præceptorè esse doctum. Filius est homo propter patrem. E. magis probabile est, patrem esse hominem. Ratio eorum est, quia dialectica argumentatio est probabilis. E. omne etiã istius principium cum hæc limitatione intelligi debet.

XXIII. Verùm & de hæc explicatione non immeritò dubitatur. A mente Aristotelis sanè aliena esse videtur. Non enim cum ille docet, vi hujus Regulæ conclusionem esse notas propter præmissas, & propterea præmissas esse notiores, hoc vult, præmissas esse notam probabilius esse, quàm conclusionem esse notam; sed id dicit, præmissas in se simpliciter & naturâ suâ esse notiores. Similiter quando dicit: illud, propter quod amamus, magis amari; non hoc vult, probabilius esse, id amari, sed perfectius & majori amore amari.

XXIV.

XXIV. conclude
principi
loqui de
vox expo
nè omne
ca proba
te intelli
sio mod
sompars
magis ta
aère, erg
tationis
ratiuus
probabile
magis fi
quam eff
ne, quod
men stat
Probabil
tale. Et
fitis vell
exponer
deres? N
um pro
magis ta
principi
probabi
probabil

XXIV. Sed nec rationem hujus limitationis concludere arbitramur. Viderur enim aliud esse, principium aliquod esse probabile, aliud, ipsum loqui de probabilitate, ita scilicet, ut in eo aliqua vox exponenda sit per vocem probabile. Si fanè omne principium argumentationis Dialecticæ probabile, non tamen statim de probabilitate intelligendum est ita, ut in eò vox quædam distinctò modò sit exponenda. Nam hæc propositio: *comparativus presupponit positivum, sive quod est magis tale, illud est tale.* (ut, aqua est frigidior aère, ergò est frigida) est principium argumentationis dialecticæ, nec tamen propterea *comparativus vel tò magis* exponendum est per *magis probabile* sicut non est sensus, cum aqua dicitur magis frigida quàm aër, probabilius esse, aquam esse frigidam, sed intelligitur de intensiõne, quod intensiùs frigida sit; cum hoc ipso tamen stat propositionem illam esse probabilem. Probabile enim est id, quod est intensiùs tale, esse tale. Et si in locis omnibus *Lib. III. Top.* propositis velles comparativum per magis, probabile, exponere, quàm longè à mente Aristotelis recederes? Hinc ergò non sequitur. Hoc principium propter quod unumquodque tale est, illud magis tale est, est dialecticæ argumentationis principium. E. intelligendum est cum limitatione probabilitatis, h. e. *tò magis* idem est, quod *magis probabile*; quia posito, *tò magis* significare idem.

N

quod

quod *intensus*, vel *majori jure*, id non obstat, quò minus ipsum sit principium argumentationis dialecticæ, Alia, quæ fortassis circa istam expositionem afferri poterant, consultò jam omittimus.

XXV. Ut autem meam sententiam ulterius de primâ conditione aperiâ, ex hæcenus dictis constat, Autores ejus illam introduxisse, motos hóc & similibus argumentis; Filius est homo propter patrem, sive quia pater est homo. E. pater magis est homo. Dicunt enim, hoc argumentum non procedere, cum antecedens verum sit, consequens falsum, propterea, quòd homo non recipiat magis & minus, i. e. non sit capax intensiõnis & remissionis. At mihi non opus esse videtur, ut ad hoc confugiamus. Puto enim, ipsum antecedens, quod pro verò haberi solet, falsum esse. Filius enim non propter patrem, sed ex propriâ naturâ, & propter hoc, quòd constat ex corpore organicò & animâ rationali, est homo. Ita ipsa Zabarella de scient. nat. constit. c. XVI. quando inquit: *Quamvis filius sit à patre genitus, non est tamen homo à patre, sed à suâ formâ.*

XXVI. Quòd attinet ad argumentum §. XIX. propositum, quò prima illa conditio rejiciebatur, salvo aliorum judiciò existimo. & híc antecedens non esse verum, siquidem ad ejus veritatẽ requiritur, ut Præceptor sit causa proxima, adequata & propter quam, quemadmodum nec ullum dubiũ est, quin de hujusmodi causâ Aristo-

teles in
non est
randam
requirit
& frequ
quàm ca
paratur
XXV
& filiò.
entia ad
nem, de
Regulæ
cipiat
aut pro
est prob

XXI
mitur
nem ali
sus & r
nus cal
quocun
gis & r
mento
esse ma
gnum
quorum
remissi
nus no
nus ei

teles in Regulâ nostra loquatur. At talis causa non est Præceptor in posito exemplo. Ad comparandam enim eruditionem, præter Præceptorem requiritur in discipulo ingenium, item attentio & frequentia actionum, quibus imprimis, & tantquam causâ proxima, habitus & eruditio comparatur.

XXVII. Ex quibus constat, exempla de patre & filio, præceptore & discipulo, non esse sufficientia ad extorquendam illam primam conditionem, de quâ §. IX. quod scilicet ad veritatem Regulæ requiratur, ut commune prædicatum recipiat magis & minus; vel ut particula *magis*, aut pro eò, *quod est majori jure*, aut pro eò, *quod est probabilius*, accipiamus.

XXIX. Magis & minus recipere bifariam sumitur primò, ut sit per intensiorem & remissionem alicujus formæ, sive ut idem est, quod intensus & remissus, quomodo aliquid magis vel minus calidum aut frigidum dicitur. Secundo pro quocunque modo prædicari cum adverbis magis & minus, quomodo Aristoteles in prædicamento substantiæ docet, Substantiam primam esse magis substantiam quàm secundam, & lignum unum dicitur alio magis vel minus longum, quorum neutrum tamen fit per intensiorem & remissionem. Priori modo recipere magis & minus non requiritur ad veritatem Regulæ. Putamus enim secundum eam rectè ita colligi: Sub-

stantia est N 3 magis longum

stantia secunda est substantia propter primam. E. prima Substantia magis est substantia, quamvis Substantia, ut vidimus, non dicatur magis vel minus per intensiorem & remissionem. Posteriori modo peculiarem id constituere conditionem aut limitationem, nondum ego ullò vidi obtentum argumento. Fortassis enim observatis iis, quæ superius attulimus, Regulæ suam constat robur, etsi istud de magis & minus non observetur.

XXIX. De tertiâ conditione non videtur facile esse pronunciare. Quantum ad exemplum de oculo, nescio, annon responderi possit, antecedens laborare. Quod evidentius esse videtur, si reflexio illa adhibeatur. Si enim quæsitus, quam ob causam homo videat? responderis, propterea, quod oculi ejus videant: inepta fortassis & ridicula videbitur responsio. Sed aliorum judicio isthæc permitto.

XXV. Themistius sanè & Philopontus in iis, quæ §. IX. diximus, acquiescunt, neque ullius alterius limitationis mentionem faciunt, quibus multi alii viri doctissimi accedunt.

REGULA III.

Cujus causæ omnes sunt universales, illud ipsum est universale.

I. Proponimus hoc propter quoddam argumentum, quod olim in exercitio disputandi pro sententiâ Huberi à doctissimo quodam viro fuisse propositum. Illud ita habet,

Cu;

Cujus

est

Sed o

h.

pe

E. & i

se a

II. R

esse ele

salis, h.

lia respo

mentale

principa

nare pos

III. S

lectu Ma

ciat, si ca

etiam re

talis. C

Nam ca

stum pr

admodu

râ, aut d

est pullu

Hinc ar

produc

instrum

sa univ

versalen